

År 2025

Nr 82

Vinter

Dalbybygdens

Dalbygenealogen

Innehållsförteckning

Ordföranden har ordet	sid 03
Kallelse till årsmöte	sid 04
Dagordning vid årsmötet	sid 05
Verksamhetsberättelse för 2024	sid 05
Verksamhetsplan för 2025	sid 11
Hänt sen sist...	sid 13
Julfirandet i Bonderups socken	sid 16
Föreningens styrelse	sid 24

Kollektiv olycksfallsförsäkring och egendomsförsäkring hos Dina Försäkringar 44407388 (fr.o.m. 2018-03-01)

Olycksfallsförsäkringen gäller när förbundets medlemsföreningar har sina sammankomster enligt verksamheten, oavsett plats. Den gäller för alla anställda (eller motsvarande engagerade) och förtroendevalda i föreningen samt medlemmarna i föreningen (under 75 år) vid skada som inträffat under organiserad föreningsverksamhet. Ett **aktivt deltagande** krävs, vilket gör att resor till och från sammankomsterna exkluderas.

Redaktören efterlyser!

Som vanligt efterlyser redaktören er medverkan i tidningen. En bild som betyder mycket för er tillsammans med en text, en lite längre berättelse om något intressant ni hittat i er släktforskning, ett upprop om hjälp med något ni fastnat på - eller något annat som ni tror kan intressera läsarna. Välkomna med bidrag!

Ordföranden har ordet

Välkomna till ett nytt spännande släktforskarår. Nu ser jag fram mot ett spännande och fredligt år. Jag hoppas på att få träffa nya och gamla medlemmar som kommer till våra träffar under våren. Vi i styrelsen har lagt ner ett stort arbete för att få ihop intressanta föredrag.

Den 26 mars kommer Petra Nyberg, Arkivcentrum Syd, till Biblioteket i Södra Sandby och berättar om sin bok *Missgärningar* och även om sin nya bok som hon har skrivit.

Till biblioteket i Veberöd kommer Bertil Wilhelmsson den 23 april och talar om "Dåren från Dörröd".

Andra veckan i juli arrangerar Skånes Släktforskarförbund släktforskarvecka där lokala släktforskarföreningar har egna program. Öppning av denna vecka sker i Arkivcentrum Syds lokaler i Lund den 7 juli. Där kommer vi i Dalby Släkt- och Folklivsforskarförening att ha information om oss och våra aktiviteter. Den 8 juli har vi lokal aktivitet, som kommer att presenteras på vår hemsida www.dalbysff.se, Facebook och DSFF nytt när programmet är klart.

Kontakta gärna någon i styrelsen om du/ni har önskemål om någon aktivitet. Vi vill gärna ha fler medlemmar som kan hjälpa till med styrelsearbete eller något liknande.

Ett Gott Nytt Släktforskarår önskar vi i styrelsen!

Kenneth Bjermqvist
Ordförande

Kallelse till Dalbybygdens Släkt- och Folklivsforskarförenings

ordinarie årsmöte onsdagen den 26 februari klockan
19.00, 2025, på Eginogården, Lundavägen 5, Dalby

Motioner som skall behandlas på årsmötet skall vara ord-
förande tillhanda senast den 10 januari.

Efter årsmötesförhandlingarna får vi lyssna till docent
Hans Wallengren som berättar om "Svenska invandrare
deporterade från USA 1890-1940".

Hjärtligt välkomna

Styrelsen

Dagordning vid årsmöte 26 februari 2025

- 1** Mötets öppnande
- 2** Val av ordförande att leda årsmötetsförhandlingarna
- 3** Val av sekreterare att föra årsmötesprotokoll tillika rösträknare
- 4** Val av två justeringspersoner att jämte ordföranden justera årsmötesprotokollet
- 5** Mötets behöriga utlysande
- 6** Godkännande av dagordning
- 7** Föredragning av styrelsens verksamhetsberättelse
- 8** Föredragning av det gångna årets balans- och resultaträkning
- 9** Föredragning av revisorernas revisionsberättelse
- 10** Beslut angående disposition av det gångna årets vinst eller förlust
- 11** Beslut om ansvarsfrihet för styrelsen
- 12** Föredragning av styrelsens verksamhetsplan
- 13** Beslut om budget och medlemsavgiftens storlek för nästkommande år
- 14** Val av ordförande för det kommande verksamhetsåret
- 15** Val av två eller tre ledamöter i styrelsen för de kommande två verksamhetsåren
- 16** Val av två revisorer och en ersättare för det kommande verksamhetsåret
- 17** Val av två ledamöter i valberedningen, varav en sammankallande för det kommande verksamhetsåret
- 18** Motioner
- 19** Övriga frågor
- 20** Mötets avslutning

Dalbybygdens Släkt- och Folklivsforskarförening

Verksamhetsberättelse för år 2024

Året 2024 har varit ett aktivt år med ett antal aktiviteter.

Under året har Styrelsen bestått av:

Ordförande	Kenneth Bjermqvist
Vice ordförande	Lena Högström
Sekreterare	Margaretha Nilsson
Kassör	Jan Bengtsson
Redaktör	Annika Rodman
Ledamot	Yvonne Collovin
Ledamot	Marianne Mossberg

Revisorer:

Ordinarie	Liselott Håkansson
	Torsten Persson
Revisorsersättare	Karin Svenninger

Valberedning:

Per Håkansson
Vakant

Styrelsemöten

Under året har vi haft 9 protokollförda möten.

Redaktion för Dalbygenealogen

Redaktör under året har varit Annika Rodman med viss hjälp av styrelsemedlemmarna.

Medlemsregistrering

Ansvarig för medlemsregistrering har varit Jan Bengtsson. Vi registrerar namn, adress, telefonnummer och e-postadress.

DSFF-Nytt

Medlemsinformation sändes ut till medlemmarna via mejl av Jan Bengtsson.

Hemsida

Föreningen har egen hemsida som heter www.dalbysff.se där information om föreningens aktiviteter anges. Även annan information som berör släktforskning läggs upp där. Vår redaktör Annika Rodman sköter uppdatering av denna sida.

Facebook

Denna Facebooksida [www.facebook.com/Dalbybygdens Släkt- och Folklivsforskarforening](https://www.facebook.com/Dalbybygdens_Släkt_och_Folklivsforskarforening) är öppen för alla som anmält sig. Här informeras om det som är aktuellt inom föreningen.

Studieverksamhet

Under hösten hade vi i samarbete med SPF Romele en släktforskar-kurs för nybörjare. Kenneth Bjermqvist var kursledare.

Årsmötet 2024

Årsmötet genomfördes den 28 februari i Eginogården med 43 personer närvarande. Stämman antog de nya stadgarna och en uppgörelse med föreningen DALBYminnen godkändes.

Boken DALBYminnen är tryckt och föreningen erhållit de avtalade 140 exemplaren. Vi har utbetalat 63 298 kr till DALBYminnen vilket minskat vår behållning med motsvarande belopp.

Öppet hus i Lund Botulfshörnan

Den 25 maj deltog vi tillsammans med Skånes och Lunds Släktforskarföreningar i s.k. "Öppet hus". Här presenterade vi DSFF's verksamhet och hade möjlighet att hjälpa intresserade med att söka släktingar i de olika arkiven.

Släktforskarlagarna den 24-25 augusti, Baltiska Hallen, Malmö

Flera medlemmar deltog som volontärer och i Skånes Släktforskarförbund's monter.

Medlemsmöte och utflykt

Den 11 mars gästade Lena Ringbrant-Ekelund oss på Dalby bibliotek och föreläste om hur man söker sina rötter via olika kartor.

För de som var intresserade av DNA hade vi en tematräff den 17 april. Vårens utflykt den 23 maj gick till Björnstorps Slott där Friherre Nils Gyllenkrok talade om sina gods och dess långa släkthistoria. Det bjöds på kaffe med dopp. Nils Gyllenkrok visade även sin stolthet, Gyrokop-tern.

Den 9 september kom Lena Ringbrant-Ekelund åter till Dalby bibliotek för att berätta om hur man forskar efter sina anor i USA.

På biblioteket i Södra Sandby berättade Bengt Lundholm om Mor Lotten och hennes 108-åriga liv.

Den 4 november kom Viveca Kristiansen till Veberöds bibliotek och berättade om släktforskarprogrammet DIS (Datorhjälp i Släktforskning).

Drop-in

Under det gångna året har vi tillsammans med biblioteken i Dalby, Genarp, Veberöd och Södra Sandby haft ett antal s.k. Drop in-träffar.

Höstfesten

I november hade vi den årliga höstfesten i Eginogården, Dalby. Cirka 40 personer kom för att lyssna på trevlig musikunderhållning och musikquizz med Lennart Werme.

Maten levererades av Rönås Byakrog. Årets meny bestod av "Dansk Fleskesteg" med tillbehör som uppskattades av deltagarna. Precis som tidigare år såldes lotter, och det fanns rikligt med priser som var skänkta av företagen i området samt av generösa medlemmar.

Föreningens Ekonomi

Föreningens ekonomi är god och detaljer finns i balans- och resultat-räkningen.

Gåvor och samarbete

Föreningen riktar ett stort tack till de företag, affärer, organisationer, medlemmar och övriga privatpersoner som under året bidragit ekonomiskt till verksamheten och skänkt priser till lotteriet som föreningen ordnat vid höstfesten. Vi är också tacksamma för det intresse och den hjälp som biblioteken visat för vår verksamhet.

Avslutning

Förutom intressanta program och hjälp med släktforskning åt våra medlemmar försöker föreningen genom "Öppet Hus-träffar" och "Drop in-träffar" även vända sig till icke-medlemmar.

Föreningens målsättning står kvar, att även under 2025 erbjuda alla medlemmar trevliga och intressanta sammankomster och försöka hjälpa till med att lösa de släktforskarproblem som kan uppstå.

Det är viktigt att alla i föreningen hjälps åt så att verksamheten kan utvecklas. Vi tar gärna del av förslag och synpunkter som kommer oss tillhanda. Dessutom tar vi gärna emot många nya medlemmar.

Veberöd januari 2025

Kenneth Bjermqvist
Ordförande

Jan Bengtsson
Kassör

Lena Högström
Vice ordförande

Margaretha Nilsson
Sekreterare

Annika Rodman
Redaktör

Yvonne Collovin
Ledamot

Marianne Mossberg
Ledamot

Föreningen vill rikta ett stort tack till de företag som skänkt vinster till vårt lotteri i samband med höstfesten:

Coop, Veberöd

Ica Nära, Veberöd

XL Bygg Hans Anders, Veberöd

Erikas blommor och ting, Veberöd

Team Helheten, Veberöd

Dalby Elektriska, Dalby

Dalby Kakbutik AB, Dalby

Grangården, Dalby

ICA Kvantum, Södra Sandby

Vi tackar också de medlemmar som så generöst bidrog till vårt välfyllda vinstbord!

Verksamhetsplan 2025

Aktiviteter

Föreningen har som målsättning att under året 2025 arrangera olika aktiviteter för att tillgodose olika önskemål hos våra medlemmar.

Det kommer att ges tillfällen att träffa släktforskare vid Drop-in träffar på biblioteken i Dalby, Genarp, Södra Sandby och Veberöd. Dessa arrangemang vänder sig till både medlemmar och allmänheten.

Några föreningsträffar med intressanta föredrag kommer också att arrangeras under året.

Olika lokaler kommer att användas för rättvis fördelning inom verksamhetsområdet.

De olika aktiviteterna kommer att presenteras på vår hemsida www.dalbysff.se, på [www.facebook.com/Dalbybygdens Släkt- och Folklivsforskarförening](https://www.facebook.com/Dalbybygdens%20Sl%C3%A4kt-ochFolklivsforskarforening) och i vårt medlemsutskick DSFF-nytt.

Under året kommer vi också att delta i Släktforskarveckan som arrangeras med stöd av Skånes Släktforskarförbund. Vi kommer att vara närvarande vid invigningen av Släktforskarveckan på Arkivcentrum Syd i Lund den 7 juli. Vi kommer även att ha egen aktivitet den 8 juli i Dalby. Se program på vår hemsida och Facebook.

Kursverksamhet och DNA

Vi kommer att starta nybörjarkurs tillsammans med SPF Romele under våren. Detaljer om kursen kommer att finnas på Hemsidan och Facebook samt via DSFF-nytt.

DNA träffar kommer vi också ha vid några tillfällen där man kan få hjälp att släktforska med DNA.

Vi ser även fram emot tips och synpunkter på önskade föredrag eller aktiviteter. Kontakta gärna någon i styrelsen med förslag.

Kenneth Bjermqvist	Jan Bengtsson	Lena Högström
<i>Ordförande</i>	<i>Kassör</i>	<i>Vice Ordförande</i>
Margaretha Nilsson	Annika Rodman	Yvonne Collovin
<i>Sekreterare</i>	<i>Redaktör</i>	<i>Ledamot</i>
Marianne Mossberg		
<i>Ledamot</i>		

Skånes Släktforskarförbund presenterar:

Månadsföredrag våren 2025

Nyttiga forskartips och spännande fakta utlovas. Alla föredragen hålls kl 19–20, plus frågestund.
Föredragen körs i Zoom – priset är 50 kr för medlemmar och 100 kr för övriga.

 <p>15 januari Lasse Bägerfeldt Bönder, lagen och rättigheter</p>	 <p>12 februari Robert Danielsson Att rädda ett ödehus</p>	 <p>12 mars Lars Dahlbom Skåne i krigshotets skugga</p>	 <p>9 april Stina Loo När kyrkböckerna brunnit</p>
---	--	---	---

Anmälningsblankett och mer information finns på förbundets hemsida c:a en månad i förväg, ett föredrag i taget. www.sksf.se

Hänt sen sist...

Måndagen den 4 november hade vi en träff på biblioteket i Veberöd där Viveca Kristiansen från DIS Syd pratade om de program och verktyg som tillhandahålls av föreningen. Runt 15 personer deltog och kvällen avslutades med kaffe och lite prat kring släktforskarfrågor.

Bilder: Annika Rodman

Den 27 november gick vår sedvanliga höstträff av stapeln på Egigårdens i Dalby. God mat från Rönås byakrog som vanligt, underhållning, klurigt musikquiz och allsång med Lennart Werne - och förstås lotteri med fina, skänkta vinster.

Bilder: Annika Rodman

Lennart Werne - och Jan Högström som hjälpte till med allsången.

(Bilder: Annika Rodman)

Dalbyminnen

- tillbakablickar

Under hösten utkom boken "Dalbyminnen - tillbakablickar" utgiven av föreningen med samma namn. Eftersom vår förening bidragit ekonomiskt till utgivningen har du som medlem rätt att få en bok gratis. Hör av dig till någon i styrelsen! Vill du ha den skickat betalar du själv portot.

Julfirandet i Bonderups socken, Torna härad, Skåne på 1870-talet

Upptecknat av Bernt Håkansson (elev vid Hvilans övre avd. 1919-20) efter **Jöns Person** i Bonderup (Uppteckning 364 i Lunds universitets folkminnessamling)

Det är i allmänhet så med människan att när julhelgen nalkas, tänker hon tillbaka på hur våra förfäder firade denna högtid. Ja, man förvånar sig ej häröver, om man blott tänker på sig själv, hur roligt tycker man icke det är, när farfar eller mormor vill berätta något om hur det gick till.

Stora voro också dessa tillrustningar som ägde rum de närmaste veckorna före julhelgens inbrott. Man skulle till julen slakta så mycket som man behövde under hela året. Slakten brukade utföras av någon person, som en längre tid före helgens inträdande gick omkring från gård till gård och uträttade denna syssla. Den tiden svin voro inte som nutidens på cirka hundra kg levande vikt, utan man hade, såsom man kallade dem, överfödda svin, vilka då skulle gödas till julen, och det hände ej sällan att dessa äldre svin vägde inemot tvåhundrafemtio kg. Sådant fläsk tålde att skära av brukade husmodern säga.

En ännu drygare procedur var baket. Det skulle bakas om julen så man stod sig till påska. För detta ändamål bars fram stora baktråg. Vid dessa voro sedan i flera dagar husmor och pigorna sysselsatta. Ugnen skulle upphettas ett par gånger på dagen och den hann knappast till hälften avsvälta, då den ånyo skulle uppvärmas och ett nytt bak sättas in. Det gällde att ha ugnen ordentligt uppvärmd då brödet skulle sättas in, i annat fall blev det ej genombakat. Bröden voro nämligen av mycket betydande storlek, ej sällan vägde de nio à tio kilo.

Brödformen var alltid på den tiden rund, aldrig avlång. Detta medverkar också i viss mån därtill att de måste upphetta ugnen så ofta. Runda bröd kunde ju ej packas så som avlånga och tog därför större plats. Många voro också de brödsorter som man skulle förfärdiga, groft, fint, knäppebröd, kringlor och allt vad de nu hette.

Vidare hade man att brygga öl. Härvid skulle man själv både mäla och förmala maltet. Förmalningen skedde i regel på en handkvarn. En sådan fanns nämligen på den tiden i varje lantgård. Fint blev detta malt icke på dessa kvarnar, men det skulle ej heller så vara. Så börjades brygden, vilken skulle skötas av husmoder eller den äldsta pigan. Man satte mycket värde på att få ett riktigt gott julöl. Det var också en heder för matmor när hon kunde bjuda sina främmande på en mugg gott öl. Om det var riktigt bra, skulle det vara så sött och så tjockt (vad man i våra dagar skulle kalla för jämnat) att läpparna hängde samman.

Ljusstöpningen tog också sin tid i anspråk. Det stöptes åtskilliga sorter, både släta och snodda ljus. Då man ville ha tjocka och vackra ljus begagnades ljusformar. Då man däremot hade mindre gott om tid, och man ej var så noga med form eller utseende, så brukade man att nöja sig med att åtskilliga gånger doppa ljusvekarna i smält talg. Ljusvekarna var av ett slags mycket löst och mjukt garn, som man kallade för vekegarn. Detta garn snoddes lagom tjockt och så att det blev en ygla i ena änden. Genom denna ygla trädde så ett ljusa sped. På detta sätt kommo vekarna att hänga raka. Sedan doppade man alla dessa veckor, som trätts på spettet på en gång i smält talg. Ju oftare man doppa dem dess tjockare och bättre blev ljusen.

När då alla dessa arbeten voro undanstökade skulle i varje vrå göras rent. Det skulle skuras på både tak och golv, alla fönster tvättas och allt vad man hade skulle ju till julen göras rent. På golvet i stugan skulle bredas långhalm. Detta skulle påminna om att vår frälsare var född på långhalm. Sedan skulle sättas upp stjärnor över bordet, flätade av halm, en massa väggbonader skulle också hängas upp till denna högtid.

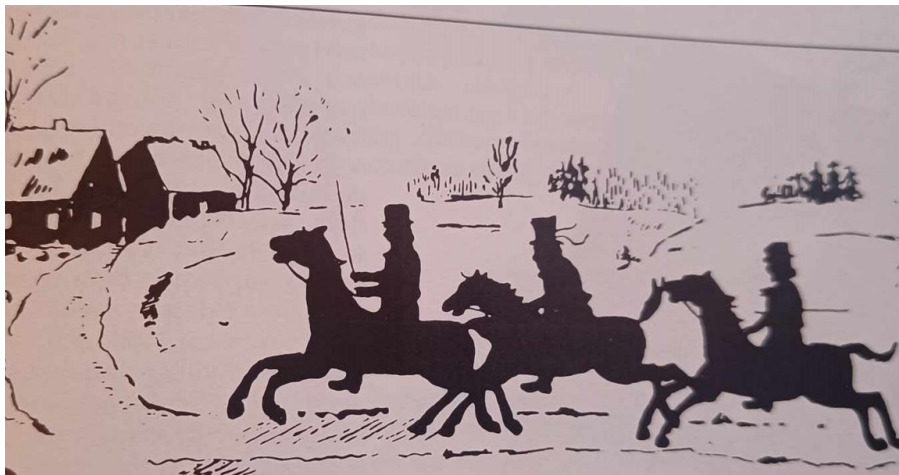
Vid allt detta arbetets utförande hade man varit klädd i några gamla utslitna kläder och ett stort förkläde av någon gammal säck. Men då nu julafton var inne och drängarna till sist sopat gården, klädde sig alla rena och snygga. Så började då själva helgen vid fyratiden på eftermiddagen. Först vid denna tid på eftermiddagen serverades så middag. Den bestod av salt kött och färsk soppa. Efter måltidens slut skulle så kreaturen ha sitt nattfoder och sen skulle all ungdom gå utklädd. Medan så ungdomen voro ute och roade sig, hade matmor och de kvarvarande att duka bordet till kvällsvarden. När de brett på duken skulle vid nedersta änden på bordet läggas fyra sorters bröd. Duken och dessa bröd fick ligga kvar på bordet hela julen. Ett av dessa bröd, det sursöta, skulle man sedan gömma tills våren. Man skulle då, innan man började vårarbetet, giva detta bröd åt oxarna. Om man hade gjort detta, så blevo inte oxarna sedan trötta under hela våren. Först vid elvatiden på kvällen samlades man så åter för att äta kvällsmat. Denna bestod då av smörgåsmat, en stor präktig hemgjord ost, julosten, vidare lutfisk, stek, risgröt och kakor. När gröten åts skulle en mängd grötrim uttalas. Kunde man vid dylikas utsägande göra några anspelningar på de närvarande, så mycket bättre. Såsom exempel på dylika grötrim kan nämnas:

”Gröten är kokt i en gryta och inte i en skål, så jag fruktar du äter mer än du tål”, ”Gröten är vit och du rimmar som en skit”, ”Gröten är kokt i en gryta och ej i en bytta, därför ska du ej ta i skeen mer än du kan lytta” – med flera.

Av kakor fick denna afton alla sin portion. Dessa voro i regel så stora att ingen orkade äta dem meddetsamma. Därför brukade drängarna att taga sina kakor med sig ut i sin kammare, där de sedermera användes som brännvinsbröd och dylikt. När måltiden var slut skulle man leka, dansa ringdans kring julgranen, gissa nötter, spela kort o.s.v. Skulle man spela kort, rullades duken tillsammans tills man kom till brödkakorna, och när kortspelet var slut rullades den åter upp. Av lekar brukade förekomma sådana som; Sko blacka, ta en sup på skarven m.fl. Sko blacka gick till på följande sätt. Man lade en stake över två stolar, så skulle någon av de närvarande sätta sig på staken med benen uppdragna på staken.

Han fick en käpp att stö sig på. Denna käpp skulle han flytta över från ena sidan till den andra. Den som kunde räkna längst medan han flyttade staken fick en sup och det hände rätt så ofta att någon tänkte för mycket på denna sup, varför han föll ned och slog sig rätt så illa. När man skulle ta en sup på staken, sattes en sup brännvin på dörrtröskeln, sedan skulle den som utförde leken börja vid motsatta sida av rummet med att hoppa på ett ben. Under det han så hoppade framåt skulle han sjunga, å ta en sup på skarven, så skulle han byta ben och fortsätta sjunga, å ta så inte fel. På detta sätt skulle han både hoppande och sjungande ta sin sup. När man så lekt till långt ut på sentimmarna, gick man slutligen till sängs. Nästa dag, juldagen, skulle alla bittida upp för att komma till julottan. Men först innan man tog till kyrkan skulle det offras till något träd i trädgården. Man brukade till detta ändamål använda det öl, som först rann ur tappan när man bryggde. Vid detta tillfälle var det brukligt att man läste följande värs:
Här ska du ha ett offer
för mej och för mina
för dej och för dina
så länge ja bor här och vistas.

När detta var gjort bar det så av till julottan, som på den tiden skulle bevistas av både gamla och unga. Hemkomna från kyrkan åts då frukost. Den bestod av sylta och rödbetor samt risgröt med varmt öl. Denna dag fick sedermera ingen lämna hemmet. Det ansågs nämligen för en skam och den som bröt häremot blev mindre värderad. Ej heller lekar eller kortspel fick denna dag förekomma, utan dagen firades som en bönedag. Annandag jul var en ren motsats till juldagen. Denna dag skulle nästan alla bort och ingen var det utan han roade sig med något. Redan vid femtiden på morgonen brukade byns unga män samlas för att rida staffan. De red då från gård till gård och sjöng den bekanta staffansvisan. "Staffan är en stalledräng" o.s.v. När de unga rösterna sjungit denna vackra visa, och man bjudet på det bästa julölet och varjehanda kakor, redo de till nästa gård. Dessa staffans riddare blevo synnerligen väl förplägade och mången gång hände det att någon av deltagarna blev allt för vimmelkantig och ej orka vara med till slut.

En annan sed, som plögade förekomma denna dag var att man gav korna, bittida om morgonen, salt samt strödde aska på deras ryggar. Folk trodde nämligen, att om man strödde aska på kornas ryggar denna dag så fick djuren sen inte lus på hela vintern. Vidare var det brukligt att annandag jul giva tjänarna sin julkaka. Denna dag brukade tjänarna i regel gå hem och fick så sin brödkaka med. Ja, det hände ibland, om tjänarnas föräldrar voro fattiga och husfolken godhjärtade, att den äldste i tjänsten även fick ett fårlår med sig hem. På nyårsafton var det så åter tid att gå utklädd. Denna afton brukade man spela grannarna åtskilliga spratt. Man roade sig med sådant som att sätta hundkojan på skorstenen, gå omkring och gödsla och fodra till folk, kasta in en svinfot i grangårdens stuga o.d. Kunde man infånga den person som kastade in en dylik svinfot, tvingades han att ta lika många supar som det är småben i en svinfot. Detta sluta ju så att den som blev fångad blev alldeles överfull. Mången var det dock som voro förtjusta i sprit och låto sig då lätt infångas. Gödslingen, den utfördes på olika sätt. Någon gjorde rent och snyggt, tog gröpe och slog till stövrader, vilket då skulle föreställa att de också hade ryktat. Andra kastade i stället in halva gödselhögen i stallet, Ibland hände också att man varit så snäll att man även fodrat kreaturen, men i så fall hade man också vänt kreaturen i båsen så att bakdelen vätte mot krubban. När man utfört något dylikt spratt, så sköt man, det nya året skulle hälsas med salut, därpå sprang man från denna gården till en annan.

Klockan tolv voro då några unga karlar samlade för att hjälpa kyrkovaktmästaren att ringa in det nya året. Ingen gick denna afton till sängs förrän tiden skridit så långt att den var inne på det nya året. Under dessa dagar hade man också noga iakttagit vädret. Man trodde att såsom vädret var juldagen, så blev det januari månad, såsom det var annandag, så blev det februari o.s.v. För övrigt sade man, att grön jul giver vit påsk. Det betydde att var marken grön om julen så fick vi snö om påsk. Även trettonafton brukade man gå utklädd. Denna afton skulle man då ha stjärna med sig, vilken gav anledning till att man också kallade de utklädda för stjärngossar. Det var dock blott en som hade stjärna, den som i teten. Stjärnan var av trä, i likhet med en parasoll, överklädd med tyg och sedan var den utstyrd med varjehanda inflätningar. Vid dessa tillställningar brukade männen vara klädda till kvinnor och kvinnorna till män.

Tjugondag Knut skulle så alla tillställningar vara slut. Då samlades man på något ställe för att, som man sade, "köra julen ut". Nu var det dans och liv den sista julkvällen till långt ut på natten. Häri deltog alla, bondbarnen och tjärnarna om varandra. Det var på den tiden icke fråga om någon rangskillnad, som senare tiden gjort sig gällande. Härmed var julen slut och man återgick till det vardagliga.

Denna jul var nu blott ett tillägg till de minnen som man hade om de jular man tidigare varit med om.

(Texten är direkt avskrivnen från den handskrivna uppteckningen med de stavningar och benämningar som står.)

Bilderna kommer från Digitalt museum, digitalmuseum.se och webbplatsen "Svenska högtider, svenskahogtider.com

På denna webbplats finns också en podd där traditionsexperten Mattias Axelsson berättar tillsammans med Daniel Carlenfors om svenska högtider och traditioner under året.

Innehåller mycket information om både äldre och nyare högtidsdagar.

Föreningens adresser

Postadress: Dalbybygdens Släkt- och Folklivforskarförening,
c/o Kenneth Bjermqvist, Hampåkersvägen 9, 247 64 Veberöd

E-post: margaretha.nilsson@hotmail.se

Redaktion: annikarodman@hotmail.com

Hemsida: www.dalbysff.se

Facebook: [www.facebook.com/Dalbybygdens Släkt- och Folklivforskarförening](http://www.facebook.com/Dalbybygdens%20Sl%C3%A4kt-%20och%20Folklivforskarf%C3%B6rening)

Kurser e-post: k.bjermqvist@gmail.com

Årsavgift 2024: enskild medlem 200.00 kronor och hel familj på samma adress 300.00 kronor Bankgiro: 5048-3619 och Swish: 1236445654

Bank. Fast på skånska.

Vi vill att vår lilla plats på jorden ska frodas, att våra barn får leva sina bästa liv och att vi går en hållbar framtid till mötes. Därför är vi inte som andra banker. Vi gör saker på vårt sätt. Vi verkar för en sund ekonomi för de många och investerar vårt överskott i en bättre framtid för skåningar och skånska företag.

Vi är bank. Fast på skånska.

Sparbanken
Skåne

Returadress: Jan Bengtsson, Önnestöv 1063, 247 98 Genarp

Föreningens styrelse 2024

Ordförande Kenneth Bjermqvist, tfn 0763 27 43 93

e-post: k.bjermqvist@gmail.com

Vice ordförande Lena Högström, tfn 0708 50 46 46

e-post: lenahogstrom45@gmail.com

Kassör Jan Bengtsson, tfn 0708 43 14 50

e-post: janbengtsson1945@gmail.com

Sekreterare Margaretha Nilsson, tfn 0709 98 90 87

e-post: margaretha.nilsson@hotmail.se

Redaktör Annika Rodman, tfn 0763 23 81 77

e-post: annikarodman@hotmail.com

Ledamot Marianne Mossberg, tfn 0703 25 89 09,

e-post: mossberg.marianne@telia.com

Ledamot Yvonne Collovin, 0702 90 64 75,

e-post: yvonne.collovin@gmail.com

Revisorer: Liselott Håkansson, Torsten Persson, Karin Svenninger (ers.)

Valberedning: sammankallande samt ledamot vakanta, Per Håkansson (ers.)